Írta: Éliás Ádám
2009. október 15. csütörtök, 00:00

A Magyarországon működő kereskedelmi bankok és más pénzintézetek tevékenységének társadalom- és piacellenes vonásai

I. Diszkriminatív, a versenyt korlátozó, az adóst ellehetetlenítő, monopol-jellegű működés

1. A Ptk. 257.§-a lehetővé teszi a zálogtárgyak – köztük a lakóingatlanok – bírósági végrehajtás mellőzésével történő kényszerértékesítését, és azt, hogy a jogosult (vagyis a bank) a kényszerértékesítésre vonatkozóan, hivatásszerűen árverezéssel foglalkozó cégnek (tehát 3. személynek) megbízást adjon.
2. A Ptk. 258.§-a lehetővé teszi a jogosultnak (vagyis a banknak), hogy a zálogtárgyak (köztük a lakóingatlanok) tulajdonjogát 3. személyre egyoldalú döntéssel átruházza. Ugyanez a paragrafus felhatalmazást ad olyan jogszabály megalkotására, amely a bírósági végrehajtás mellőzésével teszi lehetővé a kényszerértékesítést.
3. Ez a jogszabály lett a 12/2003. (I.30.) sz. kormányrendelet a zálogtárgyak (köztük a lakóingatlanok) bírósági végrehajtás mellőzésével történő értékesítésének szabályairól. Ez a kormányrendelet a bankok kezébe adja az egész folyamat vezérlését a kilakoltatásig menően.

4. A bankok, visszaélve a különböző okok miatti hitelre szorultsággal, hitelszerződéseikben gyakorlatilag korlátlan mértékű e g y o l d a l ú szerződésmódosítási jogosultságot kötnek ki. Ezt a minden jogelvet semmibevevő gyakorlatot a közhatalom eltűri.
5. A forinthitelek THM-jének manipulált felsrófolásával és a devizaelszámolású hitelek kedvezőbb feltételeket kínáló ajánlatával a hitelfelvevőket a devizaelszámolású hitelek felvételére ösztönözték.
6. A jogszabályi környezet és az egyoldalú szerződésmódosítás kikényszerített lehetősége folytán a bankok tömegesen alkalmazták az adóst teljesíthetetlen feltételek elé állító szigorításokat. mind a hitel egészére vonatkozó terheket, mind a törlesztőrészleteket illetően.

7. A hitelszerződések megfogalmazása azzal a rafinériával történik, hogy a szerződések szövege hosszú és érthetetlen legyen.
8. Annak érdekében, hogy a hitelszerződések közokiratnak minősüljenek, közjegyző előtt iratják alá az adóssal. A közjegyző nem világosítja fel az adóst a hitelszerződés szövegébe rejtett veszélyekről.
9. A bankok kartell-szerűen működnek, a hitelfelvevő minden banknál lényegét tekintve azonos feltételekkel, hitelszerződési szövegekkel találkozik. Nincs valóságos verseny.
10. A külföldi bankok Magyarországon működő leánybankjai olyan feltételeket és módszereket engednek meg maguknak Magyarországon, amilyeneket honos országaikban soha nem mernének alkalmazni.
11. A kis- és középvállalkozások hiteligényeinek finanszírozására kapott kereteket a bankok nem a kikötött célra, a kkv szektor hiteligényeinek kielégítésére fordítják, hanem a Magyar Nemzeti Bankban és más bankokban tartják a magas kamat miatt, amelyet a

kormányzat az adóbevételekből finanszíroz.

II. A bankok magatartásának a gazdasági stabilitást és a társadalmi békét veszélyeztető hatásai.

A bankok magatartása miatt kialakult helyzetben, amelynek összetevője a nemzetközi pénzügyi válság nyomán jelentkező gazdasági krízis is, növekvő munkanélküliséggel, létbizonytalansággal, a családok százezreit fenyegeti jelenleg egyetlen otthonuk elárverezése, s ennek folytán kilakoltatásuk.
Az egyébként élet- és működőképes, rendelésállománnyal rendelkező kis- és középvállalkozások ezrei kerülnek végveszélybe, mert nem tudnak hitelhez jutni, s ezért nem tudják finanszírozni munkájukat. Ez az elkövetkező időben gátszakadásszerű munkanélküliség-növekedést és általános elnyomorodást generálhat.
Sem a lakosságnál, sem a kis- és középvállalkozásoknál nincsenek számottevő tartalékok.

Mindez megrázó erejű társadalmi robbanással fenyeget.

III. Megoldási javaslataink

1. A Ptk. 257. és 258.§ azon elemeinek megsemmisítése, amelyek a jelenlegi helyzethez vezettek.
2. A 12/2003. (I.30,) sz. kormányrendelet teljes egészének megsemmisítése.
3. A teljes zálogtárgy-értékesítési folyamat visszahelyezése a bíróságok hatáskörébe.
4. A bankok egyoldalú szerződésmódosításának lehetetlenné tétele.
5. Az árverezések és kilakoltatások azonnali leállítása és tilalma a bankok egyoldalú szerződésmódosítása, vagy más vis maior ok miatt fizetésképtelenné, vagy csökkent fizetésképességűvé vált adósok egyetlen otthonára vonatkozóan.
6. A bankok jogszabályi kötelezése az adósokkal történő egyenrangú együttműködésre.
7. A kis- és középvállalkozások hiteligényeinek finanszírozására kapott keretek azonnali megnyitása a hitelműködés újraindítása, a reálgazdaság életműködésének finanszírozása érdekében.
8. A kis- és középvállalkozások konszolidációja és stabilizációja (a kidolgozott koncepciót mellékeljük).

Készült az OECD Magyarországot vizsgáló küldöttségének tájékoztatása céljából. -

Budapest, 2009. október 15.
Éliás Ádám elnök